

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene
Daily in Ohio

Best Advertising
Medium

VOLUME XXIV.—LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) JANUARY 6, 1941.

STEVILKA (NUMBER) 4

Kratke vesti

iz življenja in sveta

FRANCIJA NI VEČ REPUBLIKA

Vichy. — Francija je opustila svojo državno označbo "republika". V oficijelnem žurnalu se je namreč zdaj pojavila za Francijo nova označba. List, ki se je doslej imenoval "Oficijelni žurnal francoske republike," je izšel pod novim naslovom: "Oficijelni žurnal francoske države."

NEMCI DOLŽE FRANCIJO SABOTAZE

Berlin. — Nemški uradni viri pravijo z ozirom na napete odnose med Nemčijo in Francijo, da je v francoski vladi "vplivna klika, ki sabotira nemško-francoske odnose".

PORAST ČLANSTVA U. A. W. ORGANIZACIJE

Detroit. — George F. Addes, tajnik-blagajnik United Automobile Workers' unije, ki pripada CIO organizaciji, je naznanil, da je doseglo število članstva te organizacije novo višino — namreč 356,655 članov.

SEDEM NACISTOV POBEGNILO

San Francisco. — Edward L. Haff, U. S. distriktni imigracijski komisar, je bil poniznan na nekem nevarno in podrejenem mehanizmu, ker je pobegnili iz kvarantene šest častnikov potopljene nemškega potniškega parnika Columbusa, ki so se s pomočjo zvijače odpeljali iz San Franciscusa z nekim japonskim parnikom.

BLOKADA FRANOSKEGA BRODOVJA

Buenos Aires. — Pet francoskih parnikov, ki so zasidrani v tem pistišču izza padca Francije, je natovorilo razna živila, nakar bodo tvegali prodor angleške blokade, ki je uveljavljena naprav vsem ladjam, ki hočejo vzdrževati promet z deželami, zasedenimi po Nemcih.

LOV ZA NAPADALCEM ŽENE

Akron. — Šerifi in deputiji Summit okraja iščejo danes Steve Nussa, 30 let starega moškega, ki je v soboto zjutraj obstrlel svojo ženo, nato pa po begnil, ko je prej zagrozil, da jo bo izvršil samomor. Njegova žena ni nevarno ranjena.

SAMOMOR DELAVCA V YOUNGSTOWNU

Youngstown, O. — V nekem prostoru tovarne Republic Steel korporacije so našli v soboto osemletnega 54-letnega delavca Pavla Patolita. Njegovi sodelavci in prijatelji si ne vedo razložiti motiva njegovega obupnega dejanja.

Pasje licence

V Cedilnikovi prodajalni na 10638 St. Clair Ave., dobite tužijo, kakor vsako leto, licen-ko za svojega psa. Te licence se bodo dobile do 20. januarja in vsak dan od 9. ure do 9. ure zvečer. Poslužite se te prilike in nabavite to licenco tukaj, da ne boste imeli nepotrebnih potov v mesto, kjer so licence po isti ceni kakor pri Cedilniku.

U.A.W. odobrila pakt s Fisher Body tovarno

Temeljna mezda produkcijskih delavcev bo zvišana od 85 na 90 centov. — Mezde izučenih delavcev bodo izenačene z mezdami enakih delavcev v Detroitu, kjer je bila doslej višja mezdna lestvica.

CLEVELAND. — Kakor naznanja Paul E. Miley, član eksekutivnega odbora U. A. W. — C. I. O. unije, so do dolgem razpravljanju in posvetovanju člani United Automobil Workers (CIO) unije včeraj odobrili enotno pogodbo med lokalno unijo in vodstvom Fisher Body tovarne.

V zadnjem kontraktu, podpisanem med unijo in General Motors korporacijo, se je določilo \$78,000, katero vsoto se bo vporabilo za zvišanje mezd Fisher Body delavcem. Distribucija tega denarja je bila že več mesecev predmet posvetovanj in razgovorov med unijo in vodstvom tovarne.

Povišek urne mezde Na bazi nove pogodbe je dvignjena temeljna mezda za vse produkcijske delavce od 85 na 90 centov na uro. S tem povškom bo profitiralo približno 400 delavcev.

Poleg tega pa se bodo mezde strokovno izvežanih delavcev v tej tovarni dvignile na višino mezd, ki so v veljavi v Detroitu. Doslej je bila namreč vedno razlika v mezdah strokovno izučenih delavcev v Detroitu ter v drugih mestih, kjer ima General Motors korporacija svoje delavnice.

Včerašnji shod delavstva se je vršil v dvorani na 706 E. 105 St. Miley je izjavil, da bo nova pogodba med unijo in vodstvom tovarne podpisana še tem teden.

Zaroka Mr. in Mrs. Anton Pusnar, 21800 Ivan Ave., naznanjata zaroke svoje nečakinje Lillian Pusnar z Mr. John Mandelom, ml. iz 21071 Nicholas Ave. Cestitke.

Nagel odhod štirih sovjetskih poslanikov na Balkanu v Moskvo

Rumunija je ukinila vse zveze z zunanjim svetom. — Nemške armade stoje na mejah Rusije, Bolgarije, Jugoslavije in Madžarske.

BUDIMPESTA, 5. januarja. — Rumunija je bila popolnoma odrezana od zunanjega sveta nocoj, ko je odhitelo četvero sovjetskih poslanikov iz balkanskih držav k nujnemu posvetu v Moskvo.

Rumunija je ukinila vse mednarodne telefonske zveze z zunanjim svetom. Na mejah Rumunije so ustavljeni celo vsi brzi mednarodni vlaki.

Nemška armada pa medtem utrjuje in konsolidira svoje pozicije ob Donavi, vzdolž celotne ruske meje in v mestih, ki so v bližini jugoslovanske meje.

Kljub zatvoritvi meje pa so prispela iz Rumunije poročila, da si nemška armada prizadeva zatreti nemire in nered, ki jih povzročajo rumunski komunisti s sabotažo prometa in vsega javnega udejstvovanja.

Nagel odhod poslanikov

Sovjetska vlada v Kremlju je poklicala v Moskvo k nujnemu posvetu svoje poslanike iz Bolgarije, Jugoslavije, Madžarske in Rumunije. (Pred nekaj dnevi so naznanila poročila, da je sovjetski poslanik v Bukarešti

VDOR NEMCEV V BOLGARIJO

NEW YORK, 6. januarja. — Privatna poročila, ki jih je prejel časopisni sindikat United Press-a, naznanjajo, da bo nemška armada v najkrajšem času vmarširala v Bolgarijo. Nemški ultimati je bil baže izročeni Bolgariji v soboto, nakar se je Bolgarija uklo-nila zahtevi Nemcev.

Pričakuje se, da bodo nemške čete vkrakale v Bolgarijo v sredo in sicer iz Rumunije, kjer je koncentriranih 500,000 nemških vojakov.

Kam bodo pričeli Nemci prodirati, se še ne ve. Nemci upajo z grožnjami ustraševati Jugoslavijo in Turčijo, Rusiji pa bodo baje obljubili prosto roko v Finski, kakor naznanjajo zadnja poročila. — Koliko je resnice na teh vesteh, bo pokazala bližnja bodočnost.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

V Buenos Airesu v Argentini je umrl Franc Furlan, star 46 let in doma iz Prvačine pri Gorici. V Argentini je bil 14 let in zapuščal tam ženo in troje otrok.

V Owen, Wis., je te dni umrl rojak Joseph Kavnik, star 65 let in doma iz Loga pri Brezovici. Zapuščal ženo, sina in tri hčere.

V Brooklynu, N. Y., je umrla Josephine Strukelj, roj. Mohorčič, doma iz Jesenic ob Savi.

V Flemingu, Kans., je umrl Anton Rižmar, star 62 let in doma od Lake pri Zidanem mostu. Zapuščal ženo.

V Evelethu, Minn., sta se pred kratkim poročila Frank Koreltz in Albina Tehovnik.

V Uniontown, Pa., je pred kratkim umrl John Rukše, star 57 let in doma iz Brusnice pri Novem mestu. Zapuščal družino.

V Washingtonu, D. C., se je pri delu na novem letalskem polju, ki ga grade v Washingtonu, ponesrečil 27-letni Mirko Krulc iz Strabane, Pa. Padel je s hangarja in se pobil na glavi ter ima notranje poškodbe. Odpeljali so ga v bolnišnico.

V Chicagu, Ill., je umrl rojak Frank Samec, ki zapuščal družino.

Smrtna kosa

Kakor je bilo že poročano, je preminil Frank Smrekar, p. d. Mežnarjev, star 65 let. Doma je bil iz Dolenje vasi, fare Polica pri Višnji gori, kjer zapuščal 2 brata in dve sestri. Tam mu je umrla pred letom mati, stara 89 let. V Ameriko je došel leta 1898 ter je skoro vsa leta delal v znani žičarni A. S. and W. Družina stanuje na 1369 East 52nd St. Poleg soproge Caroline, zapuščal tukaj brata Johna, trgovca na 6112 St. Clair Ave., sinove Josepha, Anthonyja, in Johna in hčere Josehino, Carolino, poročeno Mačerol in Rose, poročeno Cherveny. Bil je član družtev sv. Vida, št. 25 KSKJ in Katoliških Borštnarjev, št. 1317 COF. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda na 1053 E. 62. St. v torek v cerkev sv. Vida ob 9. uri zjutraj in potem na Calvary pokopališče. Preostali namreč so žalje, njemu pa bo dodeljen hranjen blag spomin!

Grki so odbili sveža italijanska ojačenja

Prod ob Valoni je posejan z razbitimi italijanskimi tanki in z mrtvimi ter ranjenimi Italijani.

ATENE, 5. januarja. — Uradno se poroča, da so bili Italijani, ki so dobili številna ojačenja, vrženi nazaj proti Valoni, ko so hoteli prodirati proti Grkom, in da so se Grki polastili novih italijanskih strateških postojank.

Angleška zračna sila je napadla važno italijansko bazo Elbasan, kjer je bilo po napadu opaziti mnogo požarov.

Neki časnikar, ki se nahaja z grško armado v okolišču Valone, poroča, da so Grki uničili in strli silen napad Italijanov, ki so napadli s tanki grške položaje. Peščenina ob Jadranskem morju okoli Valone je bila vsa posuta z razstreljenimi tanki in mrtvimi ter ranjenimi italijanskimi vojaki.

Poročevalec pravi, da je imel za svojo spremljevalko in za svojega kačipota neko grško mladenko iz Chimare, po imenu Zaira, ki je prava lepota. Mladenka, ki je oblečena v albanske hlače, ima preko ramen puško, in v vsaki roki pa je držala steklenico vina, o katerem je rekla:

"To vino bo za naše vojake. Ker imamo premalo mezgov za donajanje potrebnih, si moramo pomagati kakor vemo in znamo."

Vzajemni letalski napadi Nemcev in Angležev

Angleži so včeraj napadli francosko obalo in druge obale, ki so pod kontrolo Nemcev.

LONDON, 5. jan. — Nocoj so Nemci zopet metali na mesto užigalne in eksplozivne bombe, na katere pa so imeli razjarjeni Angleži samo en odgovor: "Le dajte, toda tudi vi pridete na vrsto!"

Nemški bombniki so napadli tudi Liverpool.

V Londonu so naznanili že pred polnočjo signali, da je ozračje zopet čisto in da so odleteli zadnji nemški letalci.

Včeraj so angleški letalci zopet napadli francosko obalo ter druge obale, ki so pod kontrolo Nemcev. Po angleških bombah sta bila ob norveški obali zadeta dva nemška parnika za prevažanje potrebnih, v Brestu na Francoskem pa so angleške bombe zadele nekega rušilca.

Pred tem so angleški letalci tri zaporedne dni bombardirali mesto Bremen, o katerem poročajo, da je bilo izpremenjeno v morje plamenov.

Prog. Slovenk, krožek št. 1

Jutri, v torek zvečer, se vrši seja Progresivnih Slovenk, krožek št. 1 v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. ob 7:30 uri. Članice so prošene, da so gotovo navzoče. — Tajnica.

Seja

Seja St. Clair Rifle and Hunting kluba je radi prireditve srnjakove pojedine, predstavljena na sredo 8. januarja ob 7:30 zvečer, na kar se članstvo opozarja in vabi, da se polnoštevilno udeleži. — Tajnik.

ANGLEŽI ZAVZELI BARDIJO, KJER SO ZAJELI 25 TISOČ MOŽ

Poleg vojaštva so zajeli Angleži ogromne zaloge živeža, topov, municije, tovornih avtov in drugih zalog.

ITALIJANSKI UJETNIKI MARŠIRAJO PEVAJE V ZALEDDJE

KAIRO, 5. januarja. — Danes se je uradno naznanilo, da so angleške čete zavzele važno italijansko utrjeno bazo Bardijo, kjer so zajele nad 25,000 fašistov kakor tudi njihovega poveljnika, generala Bergonzolija. "Zadnji odpor branilcev Bardije je bil končan danes ob 1:30 popoldne," naznanja uradno poročilo.

Poleg vrhovnega poveljnika Bergonzolija je bil ujet še neki drugi komandant armadnega zbora in četvero nadaljnjih generalov. "Vse italijanske vojaške zaloge so zdaj v naših rokah," naznanja angleški komuniste. "Dasi ni mogoče še ugotoviti natančnega števila ujetnikov, je toliko gotovo da presega njih število 25,000. Med plenom, ki je bil zasežen, je tudi 45 lahkih in 5 srednjetežkih tankov."

Ogromne izgube Italijanov

Zajetje 25,000 Italijanov v Bardiji pomeni, da je izgubil maršal Graziani, ki utrjuje zdaj svojo glavno postojanko v Tobruku, v enem mesecu okoli 80,000 mož od celotnega števila 250,000 mož, ki jih ima na razpolago v Afriki.

Prihodnji cilj Angležev je Tobruk, ki je že dlje časa pod silnim ognjem angleških bojnih ladij in pod bombami angleške zračne sile. Cesta med Bardijo in Tobrukom je bila že prej prerezana po Angležih, ki se zdaj približujejo Tobruku, glavni italijanski postojanki v Libiji.

Poročilo očividca

Časnikar Edward Kennedy, ki se nahaja z angleško armado v Bardiji, poroča o njenem zavzetju sledeče:

"Ko so se Avstranci približili utrdbam, sem videl, kako so Italijani pobegnili od svojih baterij v mesto. Jaz sem vstopil v Bardijo samo pol ure za prvimi avstralskimi četami, ki so zavzele utrjeno mesto. Kmalu je pričelo korakati iz mesta proti angleškemu zaledju tisoče in tisoče Italijanov v nepreglednih vrstah, zastraženi po običajnih angleških stražah; en stražnik za 500 Italijanov. Nihče ujetih Italijanov ni poskusil pobegniti.

Nekateri Italijani so si poiskali zavetišča v naravnih jamah in duplinah, odkoder so jih izgnali Angleži. V neko tako votlino je stopil en sam angleški častnik z revolverjem v roki ter pet njegovih vojakov, oboroženih s karabinkami. Ko je ukazal Italijanom, naj se predajo, je prišlo iz votline nad 2,000 fašistov.

Akelja bajonetov in ročnih granat

Lokalni odpor so Angleži zatrli z bajoneti in ročnimi granatami. — Kakor vselej doslej, so se Angleži tudi v tem napadu posluževali zajetih italijanskih topov in municije za boj proti Italijanom. Videli sem, kako so nemudoma pričeli avstralski vojaki nositi v zaledje depeše na italijanskih motociklih, prevažati zaloge z italijanskimi tovornimi avti, kako so Angleži kampirali v italijanskih zakopih in uživali italijanske živilske zaloge.

Posamezni avstralski vojaki so zajemali skupine, ki so štele do trideset italijanskih vojakov, pri čemer jim ni bilo treba storiti ničesar drugega, kot grdo pogledati ter zavihetiti puško z nasajenim bajonetom.

Pojoci Angleži in Italijani

Avstralski vojaki so pričeli, zmage pijani, prepevati. Toda oni niso edini, ki pojejo. Videli sem tudi dolge kolone Italijanov, ki so pevaje marširali kot ujetniki v zaledje.

Napadi angleške pehote na fran- cosko obalo

Angleška pehota je podvzela na francosko obalo že najmanj devet napadov, s katerimi vznemirjajo Nemce.

NEW YORK, 4. januarja. — Angleški tako zvani "bataljoni smrti" so podvzeli že več sunov v onem delu Francije, ki je po Nemcih zaseden. Svoje invazije, v katerih so se pojavili že v Amiensu, izvajajo na motor-nih kolesih.

Kaj si mislijo Nemci o teh angleških sunkih v Francijo, je razvidno iz dejstva, da so pričeli utrjevati francosko obalo. Rečeno je, da so prepeljali Nemci v te utrde že nekaj topov iz francoske Maginetove črte.

Doslej so priredili drzni angleški vojaki že devet izpadov na francosko ozemlje. Angleži se pritiho tapijo na francosko obalo ponoči v ribiških in drugih majhnih ladjah. Ti angleški napadi imajo več namenov. Glavni namen je, vzdržati in ojačiti moralno Francozov, da slednji ne obupajo, temveč naj vedo, da so Angleži še vedno tu. Poleg tega imajo ti napadi namen, kolikor mogoče raztegniti in razredčiti nemško vojaštvo na 1,000 milj dolgi fronti. Dalje imajo napadi mladih angleških prostovoljcev namen bodritve sabotaže med Francozi in zajemanje ujetnikov, od katerih dobivajo Angleži važne informacije.

Lep užitek

Oni, ki so poslušali včerašnji slovenski radio-program, so bili gotovo prijetno presenečeni nad lepim in nepričakovanim užitkom, ki ga je nudila s svojim krasnim petjem Mrs. Tončka Simčič. Posebno krasna je bila prva pesem, ki jo je zapela z izredno zvonko sonornostjo glasu in z nenavadno čustvenostjo, ki jo je položila vanjo. Včerašnji program je bil resnično v čast naše slovenske nasebine.

Zadušnica

V spomin druge obletnice smrti se bo brala v cerkvi sv. Vida jutri ob 8. uri zjutraj maša za pokojnim Frankom Pižmohtom.

Pouk za državljanstvo

Pouk za državljanjski papir se prične v torek zjutraj v Slov. del. domu na Waterloo Rd. od 9. do 12. — Mrs. Terbizan.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:
Za celo leto \$8.00; za 6 mesecev \$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAPORI ZA ZAKLJUČITEV VOJNE

Evropska vojna, ki je začela z vdorom Nemčije na Poljsko in se je potem nadaljevala v obliki bliskovitih in zmagovitih pohodov nemške armade na Dansko, Norveško, v Belgijo, na Nizozemsko in v Francijo, traja dalje. Trideset kilometrov široka morská ožina, ki loči Nemčijo od Anglije in onostran te ožine vladajoča odločna volja, da se je treba boriti do končne odločitve, ker gre za obstoj angleškega imperija in samostojnost ter neodvisnost angleškega naroda, je postavila, skoro bi rekli, nepremostljivo zapreko za nadaljevanje bliskovite vojne in njen nagel zaključek z vojaškimi sredstvi za tiste, ki so bili na njo pripravljeni.

Vojna se podaljšuje; namesto bliskovite vojne in naglega zaključka, pričena vojna za surovine, za življenjske potrebe, vojna do izčrpanja, vojna, čije izid je odvisen od odgovora na vprašanje: čigav zaveznik je čas?

Vojna se med tem nadaljuje. Bombe padajo na London in Anglijo, padajo pa tudi na Nemčijo in Italijo. To se lahko nadaljuje, kdo ve koliko časa, ne samo v Evropi, ampak tudi v Afriki, kjer so težave vojskovanja več kot dovolj znane. Vojna pa žre in izčrpa.

Zato je razumljivo, ako vojne podvige ene in druge plati že od vsega začetka prepletajo diplomatske akcije, čijih namen je izvajati na svojega nasprotnika pritisk, mu z grožnjo preplašiti zaveznika, ali pa prepričati tistega, ki bi prišel v poštev kot zaveznik, da je bolje zanj, ako se ne spušča v nobeno podobno akcijo.

Ze davno pred začetkom vojne je začela velika diplomatska bitka med Nemčijo in njenima nasprotnicama, Anglijo ter Francijo, ki sta postali po zasedbi Českoslovaške njeni odkriti sovražnici. Francija in Anglija sta računali s Sov. Rusijo kot zaveznico, toda Nemčija je pridobila to nekdanjo svojo neizprosno idejno sovražnico za se, seveda za ceno opustitve vseh načrtov, ki jih je imela nemška politika na vzhodu. Izgubljeni diplomatski bitki v Moskvi je sledila vojna, v kateri je imela Nemčija zavarovan hrbet na svoji vzhodni meji in prosto roko za obračun s Poljsko, kakor tudi na severu in zapadu. Kakšne koristi ji je prinesel sporazum z Moskvo so najlepše pokazali njeni vojni uspehi.

Italija je bila zvezana z Nemčijo že iz časa abesinske vojne, v kateri se je edino Nemčija, poleg Japonske, postavila na stran Italije. Obe državi in Japonsko je vezal tudi protikomunističen pakt, ki jih je prvotno družil proti SSSR. Anglija in Francija sta si ob izbruhu vojne prizadevali, da nevtralizirata Italijo. Toda Italija je zahtevala več kot pa sta ji mogle Francija in Anglija dati brez izgube svojega prestiža. Anglija in Francija sta zgubili svojo diplomatsko bitko v Rimu, potem ko je bilo jasno, da je Francija tudi dejansko na tleh.

Z izgubo te diplomatske bitke in vstopom Italije v vojno je izgledalo, da je vojna v Evropi odločena in neposredno pred zmagovitim koncem za državi osi, Nemčijo in Italijo.

Anglija je že od vsega začetka iskala stike z Zedinjenimi državami severne Amerike, ki so sprva kazale, da bodo ostale ravnodušne napram vojni v Evropi. Izjave, ki so začele prihajati iz Evrope po porazu Francije, o novi ureditvi sveta, pa so olajšale angleški diplomaciji njeno delo v Washingtonu, da prepričata ondotno vladu in javno mnenje o brezpogojni potrebi sodelovanja z Anglijo, v interesu ameriške varnosti in neodvisnosti.

Anglija je dobila v Zedinjenih državah svojega zaveznika, ki ji je obljubil staviti na razpolago svojo gospodarsko moč, svojo industrijo in orožje.

Zaman je bilo prepričevanje, da Zedinjenim državam ne preti nobena nevarnost, ako ostanejo pri svojem načelu: Amerika Amerikancem, Evropa pa Nemčiji in Italiji.

Med tem je Anglija zgubila svojo diplomatsko bitko v Španiji. Kakšno važnost sta pripisovali Francija in Anglija Španiji, se vidi iz tega, da je Francija poslala v Španijo maršala Petaina, ki je veljal za osebnega prijatelja generala Franca, Anglija pa svojega nekdanjega vojnega ministra Samuela Hoareja. Obe državi sta se trudili, da bi Španijo vsaj nevtralizirali, ker sta vedeli, da je idejno na strani Nemčije in Italije in iz časa državljanske vojne tudi njuna dolžnica. Po padcu Francije je

Španija odkrito stopila na stran Nemčije in Italije.

Med tem se je vodila diplomatska bitka za Japonsko. Anglija jo je hotela pridobiti z zaprtjem birmanske ceste za dovoz orožja generalu Čankajseku. Toda Japonska je bila mnenja, da ima več koristi od tega, ako se polasti posesti poraženih držav v Aziji, Indokine, Nizozemske Indije in pozneje mogoče še sestavnih delov angleškega imperija. Razen tega se je Berlinu posrečilo prepričati vlado v Tokiju, da je angleško-ameriško sodelovanje naperjeno proti bitnim interesom Japonske v Aziji in na Tihem oceanu. Anglija je zaman zaprla birmansko cesto. Japonska je krenila z Nemčijo in Italijo.

Kot protiutež angleško-ameriškem sodelovanju je po sestanku Hitlerja in Mussolinija na Brennerju sledil pakt med Nemčijo, Italijo in Japonsko. Zedinjene države so se izjavile proti v Berlinu sklenjenemu paktu, da bi Japonska diktirala Aziji nov red.

Nato je sledila diplomatska akcija Nemčije na jugovzhodu Evrope, potem ko je SSSR zasedbo Besarabije miniral romunski režim. Najprvo v obliki razsodništva med Madžarsko in Romunijo. Nato je sledila osvojitve Romunije brez boja in prodor Nemčije na Balkan. Nemčija in Italija sta dali Romuniji jamstvo za njene meje in pod vidom tega jamstva je nemška vojska zasedla vsa strateško in gospodarsko važna središča v Romuniji. S tem je Nemčija povedala, da je meja njenih in sovjetskih interesov na Prutu in Crnem morju. Prihod nemške vojske v Romunijo pa je imel svoj odmev tudi v Bolgariji, ki je že prej stala odločno pod vplivom Nemčije in Italije.

Ta nemški sunek na Balkan je bil predvsem namenjen preizkušnji Turčije in Grčije, ki sta sprejeli angleško varstvo. Preko ozemelj teh dveh držav vodi pot na Sredozemsko morje in v Azijo, čez Sirijo in Palestino do Sueza, kjer je žila dovodnica angleškega imperija. Pred tem je Italija, ob priliki nekih incidentov na grško-albanski meji, kjer so bili umorjeni neki albanski veljaki, opomnila Grčijo na njeno zadržanje, ki ni v skladu s stališčem držav osi. Med tem pa balkanska akcija še ni zaključena. Baš te dni je prišla vest, da sta prišli v Bolgarijo po eni strani številno nemško vojaško odposlanstvo, na drugi strani pa tudi precej številno sovjetsko vojaško odposlanstvo. Ali po dogovoru, ali pa v znak, da obe državi smatrata za potrebno dati povdarka svojim interesom na Balkanu, južno od Romunije, bo pokazala skorajšnja bodočnost. — "D. P."

Zanimive vesti iz stare domovine

Smrt starega delavskega boreca

Po daljši bolezni je umrl v starosti 68 let g. Ivan Snajdar, tovarniški upokojenec na Jese-nicah. Bil je eden izmed tistih redkih domačinov, ki so sodelovali pri polaganju osnov današnje velike železarske industrije. Bil je vedno narodno zaveden in napreden mož, ki je vselej brez oklevanja izvršil vse narodne in strankarske dolžnosti. Snajdar je bil tudi soustanovitelj jese-niške podružnice Narodne strokovne zveze in je bil od njene ustanovitve dalje polnih 20 let delaven odbornik. Pri Kranjski industrijski družbi je bil zaposlen 40 let. Šele lani je bil zaradi bo-lehnosti upokojen. Na zadnji poti so ga v častnem številu spremljali sodelavci in prijatelji. Lep mu spomin, družini so-čalje!

Pet rodov je dočakala

v Loki pri Črnomlju umrla po-sestnikova vdova Marija Vajso-va. Ko še ni štela 18 let, se je pred približno 75 leti poročila z Janezom Vajsom, posestnikom v Loki pri Črnomlju.

Izmed številnih otrok, kate-re sta imela že pred 25 leti u-mrli Janez Vajsi in njegova zdaj umrla vdova, živijo samo še štirje. Hči Marija je poročena z Antonom Spreizerjem, posestni-kom, gostilničarjem in dolgolet-nim notarskim uradnikom v Čr-nomlju. Hči Spreizerjevih Mari-ja je soproga javnega notarja Ivana Uslakarja v Ljubljani, hči Uslakarjevih Breda je pa poročena z dr. Pečkom, zdrav-nikom v Brezicah.

Ker ima gospa Breda Peč-kova, pravnukinja zdaj umrle Marije Vajsove, tudi že štiri leta staro hčerko Bredico in dve leti starega Marka je doživela po-kojna Vajsova pet rodov, kar je gotovo redek pojav, ki dokazuje

vendarle krepko življensko moč našega naroda.

Bivši ravnatelj ljubljanske opere Miroslav Rukavina je umrl.

V Novem Marofu na Hrvat-skem je v soboto popoldne umrl bivši ravnatelj zagrebške in ljubljanske opere dirigent g. Mi-roslav Rukavina. Pokojnik je bil iz Pulja, kjer se je rodil leta 1883.

Povišanje mezd ljubljanskim mizarskim pomočnikom

Na sestanku mizarskih moj-strov 21. oktobra se je sklenilo mizarskim pomočnikom poviša-ti mezde za 0,75 din na uro. Ker so pa bile mezde že prej zvišane za 0,50 din na uro, znaša torej

celotno zvišanje 1,25 din na u-ro. Povzpečno znaša zdaj mezda mizarskega pomočnika v Ljub-ljani od 6 do 8 din na uro.

Elektrifikacija Podravja in Slovenskih goric

Pretekli teden je bil na proš-njo elektrarne Fale komisijski ogled za elektrifikacijo Ptujške-ga in Dravskega polja in Slo-venskih goric. Načrti, ki jih je izdelala elektrarna Fala, bodo iz-vedljivi šele postopno v teku prihodnjega leta. Ako ne bo kak-snih posebnih ovir, bo v nekate-rih krajih že o božiču zasvetila električna luč.

Samomor češkega izseljenca

V Ljubljani je živel kot izse-ljenec mladi češki odvetnik dr. František Časny. Ko je te dni zjutraj njegova gospodinja na Svetosavski cesti 10, potrkala na vrata njegove sobe, jih je na-šla zaklenjena. Potrkala je še večkrat, a dr. Časny se ni od-zval. To se ji je zdelo čudno in poklicala je stražnika. Vdrli so v sobo in našli mladega odvet-nika mrtvega. Zastrupil se je z veronalom. Zapustil je več pi-sem, naslovljenih na sorodnike in znance, iz katerih je razvid-no, da sta ga domotožje in pa bridka usoda izseljenika pogna-la v smrt. Dr. Časny je v Ljub-ljani poučeval jezike. Bil je pri-ljubljen med ljubljancami, zlasti med sportniki, ker se je mnogo udejstvoval v našem sportu.

Samomor Slovenke v Zagrebu

V zagrebški bolnišnici za na-lezljive bolezni je bila zaposlena kot bolničarka Terezijska Pogo-relčeva, stara 51 let. Bolele so jo noge, tako da ni mogla opravl-jati svoje službe in je bila od-puščena. Zaradi tega se je za-strupila in umrla.

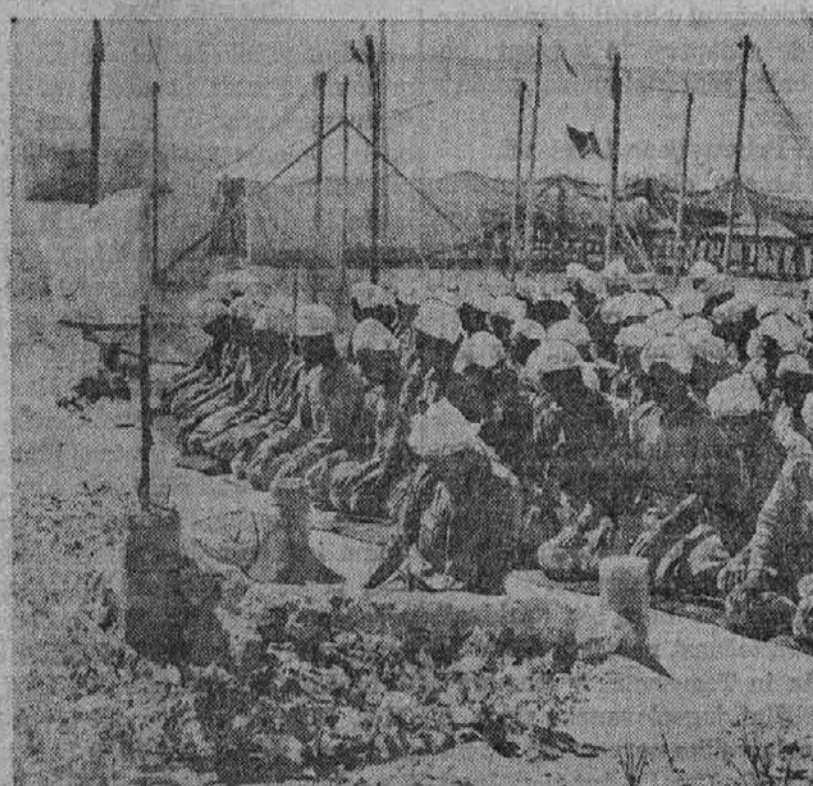
Divje svinje so delale škodo

Iz Poljčan nam pišejo Letina v Dravinjski dolini ni dobra. Le turščica je bolj obrodila. Po vr-hu vsega zla pa so po poljih pod Bočem, okoli Podsrede, Olimlja in drugod uničevale polje števil-ne divje svinje. Ponekod so o-pravile svoj požrešni posel tako temeljito, da ni ostalo kmetu na polju drugo kakor ostanki. — Zemlja je ponekod čisto razrita. Posebno dosti so požrli turščice, pa tudi zelja, repe in korenja. Pred leti so lovci večkrat pri-re-dili pohod na divje svinje. Tak lov bo treba letos spet prirediti.

Požar na Stražišču

Nedavno zjutraj je nastal sre-di Stražišča v gospodarskem po-sloppju posestnika in gostilničar-ja g. Roznana velik požar, ki je uničil znaten del stavbe in vse seno v njej. Požar je nastal zaradi kratkega stika, ko se je

Obrazi proti Meki

Na sliki je videti italijanske vojake, domačine iz Libije, ki so jih z ostalimi Italijani vred zajeli Angličani. Slika je bila posneta v taborišču, ko je napočila zanje baš ura molitve ter so se vojaki z obrazi obrnili proti svojemu svetemu mestu Meki.

ŠKRAT

A: "Zakaj pa dovoljuješ svoji ženi kajenje?"
B: "Ker manj govori, če ka-di."

Janežek je bil zelo majhen deček, a kljub temu je bil že leta dni pri nekem trgovcu za teko-ča. Nekega dne se je ojunatil in stopil pred svojega gospodarja s prošnjo, naj mu zveča plačo. "Koliko poviška pa hočeš?" ga je trgovec neprijazno vprašal.

"Vsaj petdeset dinarjev," je odgovoril fant.

"Kaj pa misliš!" se je začel trgovec. "Za takšno plačo s-vendar še premajhen."

"Ves čas, odkar sem pri va-seg tako zaposlen, da nisem u-tegnil rasti," se je odrezal Janežek.

Trgovcu je bila fantova mo-drost tako všeč, da mu je plač-res takoj zvišal.

V Grass Valley, Cal., je za-rakom umrl rojak Mike Grö-ster 55 let in doma iz Ajdove pri Žužemberku na Dolenjskem. Zapušča ženo, sina in hčer.

Ljudje brez strehe

Neredno vreme zadnjih dni je povzročilo velike poplave v Her-cegovini in delu Dalmacije. V Metkoviću je Neretva tako na-rasla, da je poplavila pol mesta. Tudi vsa sela v okolici so bila pod vodo, da je nad 2000 prebi-valcev ostalo brez strehe. Veliko škodo so poplave prizadejale tu-di na Imotsko—Bekijskem polju in okrog Makarske.

ZAKAJ HITLER NE RABI PLINOV

Neki ameriški časnika, ki se je pred kratkim vrnil iz Nem-čije, piše v "American Mer-cury", da so naciji zelo slabo pripravili civilno prebivalstvo za slučaj, da bi se v vojni začelo rabiti strupene pline. To po njegovem prepričanju poja-snjuje, zakaj se Hitler doslej v vojni proti Veliki Britaniji še ni poslužil plinov. Naciji se namreč boje, da bi v takem bo-ju Nemčija bolj trpela kot pa Anglija. V Nemčiji je baje sa-mo 20 odstotkov prebivalcev preskrbljenih s plinskimi mas-kami.

Imena društvenih zastopnikov za redno letno delniško konferenco S. N. Doma

katera se bo vršila v četrtek 9. januarja 1941 v avditoriju SNI

Ime društva	Ime zastopnika
1. Brooklyn, 135 SNPJ	Paul Oblak
2. Carniola Hive, 493 T. M.	Frances Zupnik
3. Carniola Tent, 1288 T. M.	Anton Zugmajer
4. Cleveland, 126 SNPJ	Anton Abramov
5. Cleveland, 23 SZS	Frank Glavica
6. Comrades, 566 SNPJ	Jean Beljarec
7. Clevelandski Slovenci, 14 SDZ	John Susnik
8. Danica, 11 SDZ	Josephine Centner
9. Dosluženci,	Frank Virant
10. Tisk. družba Enakopravnost	Ludvik Medvedec
11. France Prešeren, 17 SDZ	John Zalec
12. Slov. Godba "Bled"	
13. Dram. zbor Ivan Cankar	Jean Turkovik
14. Glas Clev. Delavcev, 9 SDZ	Frank Cesnik
15. Jugoslav Camp, 293 WOW	William Candor
16. Dram. Zbor Abrašević	
17. Jutrzanja Zvezda, 137 ABZ	Mary Braden
19. Ilirska Vila, 173 ABZ	Mike Pokljani
19. Lipa, 129 SNPJ	Andy Skerbec
20. Loška Dolina	John Znidarski
21. Lunder-Adamič, 20 SSPZ	Krist Stokich
22. Naprej, 5 SNPJ	Frank Somrak
23. Napredne Slovenke, 137 SNPJ	Josephine Močnik
24. Napredni Slovenci, 5 SDZ	Frank A. Turcotte
25. Novi Dom, 7 SDZ	Krist Stokich
26. Pečlarski Klub	Jernej Rozanec
27. Ribnica, 12 SDZ	Frank Virant
28. Slovenska Nar. Citalnica	William Candor
29. Sava, 87 SSPZ	John Turkovik
30. Slovenski Sokol	Anton M. Kolman
31. Slovenske Sokolice, 442 SNPJ	Mary Somrak
32. Slovenija, Razpuščeno	
33. Slovan, 3 SDZ	Frank Lauritzen
34. Slovenec, 1 SDZ	Joseph Trebec
35. Sv. Ana, 4 SDZ	Anna Erbeznik
36. Složne Sestre, 120 SSPZ	Josie Zakrjasec
37. Social. Klub 27	Andy Turkovik
38. Soc. pevski zbor Zarja	Maggie Tancig
39. Sv. Janeza Krstnika, 37 ABZ	Louis Semler
40. Sv. Cirila in Metoda, 18 SDZ	Frank Modic
41. Srca Jezusovega	Frank Pohar
42. Svob. Slovenke, 2 SDZ	Nežka Kaliterna
43. Sv. Vida, 25 KSKJ	John Vidmar
44. Srca Marije (staro)	Mary Stanovnik
45. Spartans, 198 SSPZ	Ann Opekari
46. St. Clair Grove, 98 WC	Terezijska Zalec
47. Triglav dram. dr.	
48. Tabor, 139 SNPJ	Anton Zelaznik
49. Vodnikov Venec, 147 SNPJ	Joseph Franceschi
50. Washington, 32 SZS	
51. Geo. Washington, 180 AFU	
52. Glasbena Matica	Louis Bell
53. Pevski zbor Sloga	Joseph Udovick
54. Progressivne Slovenke, krožek 2	Mary Ivanush
55. Martha Washington, 38 SDZ	Menz Wol
56. Clairwoods, 40 SDZ	
57. Žužemberk	John Ubl

V. J. KRIZANOVSKA

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

Toda s pogojem, da vas ne bo ozlovoljilo, ako se v Milanu in Florenci zadržimo nekaj dni, zakaj rada bi pokazala ti prelepim mestu Valeriji, ki ni bila še nikdar v Italiji.

Nikakor ne, Larisa Arkadjeva. Majhna postaja po dolgem potovanju mi je vselej prijetna, — je odgovoril Pavel Borisovič.

Nato je prebral pismo teti in končno so se domenili, da odpotujejo čez tri tedne.

V naslednjih dneh se ni zgodilo nič posebnega; baron je pogosto zahajal v Pavlovsk in skrivnostna privlačnost med njim in Valerijo je postajala z vsakim dnem večja. Toda čuvstva, ki so ju razburjala, so bila zagonetna.

Temne baronove oči so docela očarale Valerijo in vsi ostali moški so ji postali navdušeni. Istočasno pa jo je baronova prisotnost ali dotik njegove roke čisto vznemirila, da ji je srce začelo bolešno tolči v prsih, in zahotelo se ji bežati in se skriti, da bi ga več ne videla.

Tudi čuvstva Pavla Borisoviča niso bila nič manj čudna; kolebal je med strastjo in sovrastvom in celo ga je prevzemala taka groza, da so se mu lasje ježili na glavi.

Ne prvi ne drugi si nista znal razložiti svojega nenavadnega duševnega stanja, zato sta pripisovala vse to svojim razburljivim živcem.

Zadnji teden pred odhodom je Valerija podala v Petrograd, mati je ravnokar prispela iz svojega posestva za nekaj tednov, da bi pripravila hčer za odhod in bi se od nje poslovila.

Zivahno življenje, nakupovanje oblek in lepotic ter urejanje prtljage je zelo zaposlovalo Valerijo, vendar sta se je izkazala neka nerazumljiva potreba in bolesten, mrzličen nemir. Kakor mora jo je zasledovala predslutnja, da visi nad njo nesreča, in da se nikoli več ne vrne domov in se ne snide s svojimi dragimi, ki ji izkazujejo tako ljubezen in jo obsipajo z darovi.

Zadnjo noč pred odhodom ni mogla zaspati; zdelo se ji je, da ji pogrebno petje, a obličje ji od časa do časa oblihladi. Njeni živci so bili popolnoma razbiti. Vso jutro je jokala in poljubljala mater in brata.

Samburovo je zaskrbelo in zahteval je predlagala, naj ostane in odpravi z njo na deželo, toda Valerija se je bala, da bi se Larisa Arkadjeva ne užalila. Končno jo je umirila obljuba, da pojde Anatolij ponjo čez dva meseca.

Toda ko je prišla ura odhoda, jo je težka predslutnja zopet revzela, s solznimi očmi je sedla v železniški voz, kjer jo je umirila komaj umirila.

Baron se je vozil v istem vagonu, ker pa je Larisa kupila dve kupa, ga je povabila k sebi.

Z mračnim in zamišljenim pogledom je gledal Pavel Borisovič,

vič na Valerijin izpremenjeni obraz. Stavek iz knjige "Bitja preteklosti" mu je nenadoma prišel v spomin in se ga trdovratno držal:

"Naša znanja niso zgolj slučajnost; usoda nam pošilja na našo pot bitja, s katerimi moramo prestati izkušnjo ali pa odkupiti prejšnje grehe."

Te besede so ga z mučno trdovratnostjo zasledovale in vzbudile v njem misel, da ga nevidna sila vleče v neznan kraj, kjer se bo dovršilo nekaj strašnega, usodnega...

Napeti je moral svojo voljo, da se je otreseel tega duševnega stanja, ki je bilo podobno obseidenosti po zlem duhu.

"Ta nervozna deklica, ki se joče brez vzroka, vpliva na moje živce," je pomislil napol jezo, napol šaljivo, in da bi raztresel dami, jima je podal veliko bonbonjerko.

Potovanje pa je kmalu razpršilo mračne misli mladih ljudi a v Milanu je bila Valerija vsa iz sebe od veselja. Privlačni in veseli baron je bil tako ljubezniv in izkušen sopotnik, da sta mu bili dami resnično hvaležni.

Potovanje pa jih je tudi zelo zblížalo drug k drugemu in občevali so v prijateljskem tonu. Soglasno so sklenili, da se ustavijo v Florenci, ko se bodo vračali. Tedaj bodo posvetili čudovitemu mestu umetnosti najmanj osem do deset dni, zdaj pa se odpravijo naravnost k Heleni Aleksandrovni.

Na majhni postaji med Modeno in Florencio so naši potniki izstopili in dobili Mišelja Muranova, mladega, veselega in ljubeznivega dečka.

Pripravil sem ekvipažo, toda zadnji klanec je zelo strm in treba bo zajahati konje, ker Montignoso je še fevdalna trdnjava. Ko pustimo za seboj voz in veliko cesto, se znajdemo v srednjeveškem svetu, — je živahno klepetal Miša.

Cesta je bila težka, strma in v slabem stanju, toda razgled je bil ves čas tako slikovit, da se ni nihče dolgočasil in ne opazil, kako je voz skakal in se nagibal zdaj ne levo, zdaj na desno. Čim više so se povzpeli, tem bolj divja je postajala slika; goste šume so pokrivalo gore in se izgubljale v globokih soteskah.

Moj Bog! Kako je Helena odkrila to sovje gnezdo? Goto-vo stoji nekje na samotni. Ze tri ure smo na poti in nismo srečali skoraj nikogar, če izvzamemo nekaj vozov in kakih deset pešcev! — je vzkliknila Larisa Arkadjeva.

O! Tukaj ni še tako hudo! Kmalu pridemo mimo malega, slikovitega mesteca; šteje največ tisočpetsto do dvatisoč duš, od tam do Montignosa imamo še kaki dve uri jeze. Mama je čitala oglas v nekem florentinskem časopisu, v katerem so zelo hvalili lego starega gradu, ki je, mimogrede povedano, na prodaj. Odpravili smo se tja in že pri tem prvem izletu se je mama tako navdušila za staro poslo-

pje, da ga je takoj najela, in bojim se, da ga ne kupi — se je smejal Miša.

Kmalu so prispeli v mesto, ki je bilo podobno drugim italijanskim mestecem, ki so s svojimi zidovi, počrnelimi stolpi in ozkimi ulicami živi spomeniki preteklosti. Pred gostilno, ki je bila stara kakor vse okoli nje, je visela tabla, na kateri je bil naslikan vodnik na konju. V njej so naši potniki obedovali in se odpočili, nato so sedli na konje in veselo jahali proti Montignosu.

Pot je bila raztrta, strma in polna ovinkov, toda od časa do časa se je odkril nov, lep razgled.

Čimbolj so se približevali gradu, tem silnejši nemir se je polajšal Pavla Borisoviča; srce mu je močno bilo, v grlu ga je tiščalo, a glava ga je bolela, kakor da jo stiska železen oboč.

Tudi Valerijo je prevzel tak nemir in napadla jo je nenadna slabost, groza, nerazumljiva potreba; v glavi se ji je vrtelo in končno jo je stresel ledeni mrz pot života.

Pot se je zožila in je peljala mimo dveh kamenitih sten, a na najožjem mestu so ležali ostanki opečnega zidu, ki so pričali, da so bila tu nekoč vrata ali pregraja, zapirajoča dostop h gradu.

Nenadoma je pot napravila oster ovinek in odprl se je nepopisem razgled.

Pred potniki se je pokazala obširna ploskev, ki so jo od ene strani obdajale visoke gozdnote gore, na drugi strani se je razprostirala široka dolina, globoko v ozadju pa se je leskotalo jezero. Na ploskvi se je dvigal starodaven grad z masivnimi stolpi, katerih bokove je zob časa počrnil.

Moj Bog! Kakšna lepota! — je navdušeno vzkliknila Larisa Arkadjeva, toda v hipu je obstala in prestrašeno zavpila: — Valja, kaj ti je?

Mlada deklica se je nenadoma vzravnila v sedlu, smrtna ble-

Soba v najem

Soba, zgoraj, za moškega ali žensko, se odda v najem. — Vprašajte na 1150 East 66th St.

V blag spomin

četrtle obletnice smrti naše ljubljene hčerke in sestre

Ann Stanovnik

ki je preminula 6. januarja, 1937.

Zaljujoci ostali oče, brata in sestra

doba ji je pokrila obličje, široko odprte oči so zrle z ugašajočim pogledom, ustnice so ji posinele.

Tukaj! Vse mi je znano... — je hripavo izpregovorila, nato je zakrčila z rokami in omahnila.

Padla bi bila s konja, da je ni pridržal Mišel, ki je bil zraven nje.

Naglo je priskočil tudi baron, pomagal vzeti s sedla deklico ter jo položil na travo, ker je bila v nezvesti.

Ah! Ta vročina je slabo vplivala na njene živse. Toda kako naj jo spravimo v grad, če se ne zave? — se je vznemirjala Bakulinka.

Ne vznemirjajte se. Z gradu so že zapazili našo kavalkada in nam gredo že na pomoč, — je odgovoril Mišel, pokazujoč na skupino ljudi, ki jim je prihajala naproti.

Bili so Helena Aleksandrovna s hčerko, ki sta pazili na prihod potnikov, dalje še stari kaste-lan, njegova žena in lakaj.

Veselje svidenja je pokvaril neprijetni dogodek z Valerijo; zlasti potrta je bila Lolo, umirila se je šele tedaj, ko so ji po-jasnili, da sta vzrok omedlevice vročina in utrujenost.

S pomočjo kastelana so mladi ljudje prenesli Valerijo v zanj določeno sobo. Ko so jo slekli in položili v posteljo, je odprla oči. Helena Aleksandrovna jo je prisilila, da je izpila kozarec vina in čašo juhe, nakar je trdno zaspala.

Ko so se dame umirile zaradi Valerije, so se vrnile v sobo za

goste; kmalu nato so potniki, ki jim je ježa obudila tek, z veseljem obedovali.

Po obedu je Muranova peljala goste na teraso, odkoder je bil razgled na dolino, jezero in na razvaline, ki so se videle skozi zelenje.

To je star samostan, ki ga je uničil požar in so ga redovniki zapustili, — je pojasnila Helena Aleksandrovna in se ujedljivo nasmešnila.

Jaz pa menim, da je pravi vzrok iskati v praznovrnem strahu... v prikaznih in hudem očesu. Sicer bi se poslojpe dalo popraviti, saj je še sedaj trdno na nogah. Toda tisto mesto je na slabem glasu in pravijo, da prinaša nesrečo. In ko je strela povzročila požar, so glupi in praznovrni redovniki porabili priliko, da so zbežali od tam in se naselili bliže mesta.

Ali je le samostan na tako slabem glasu, grad ne? — je vprašal baron, ki se mu je vrnil njegov navadni mir.

Grad tudi, seveda, in mor-da še bolj kakor samostan. Za-čelo pa se je tedaj, ko se je pri-petil neki dogodek, katerega po-drobnostjo nihče ne pozna, toda vsi pravijo, da je bilo grozno, — je odgovorila Helena Aleksandrovna.

Če so ti znane te govornice, povej nam jih. Če tvoja pisma so me zelo zavzela za ta "za-

Peč naproday

Proda se poceni Detroit Star kuhinjska peč. — Zgledite se na 5415 Spencer Ave. ali pa pri Joe Pograjcu, 1091 E. 67th St.

WHAT A DIFFERENCE
MIRACLE WHIP
MAKES IN SALADS!

...its flavor is so lively!
So zestful!

Millions prefer it!

SICK, NERVOUS
CRANKY "EVERY
MONTH"?

Then Read WHY
Lydia E. Pinkham's
Vegetable Compound Is
Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs — each with its own special purpose to HELP WOMEN.

Famous for over 60 years — Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!

IMPORTANT!

medical tests reveal
how thousands of WOMEN
HAVE BEEN
ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed — if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women — SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cross woman —

All you may need is a good reliable tonic. If so, just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected thruout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

kleti grad" z njegovimi tajna-mi, — je prosil Pavel Borinovič.

Rada povem vse, kar sem slišala od kastelana in njegove žene. Stari Bernardino pa mnogo ve, zakaj že tri stoletja pre-haja v njegovi rodbini kaste-lanstvo iz roda v rod. Torej, u-stanovitelj in gospodarji grada so bili grofje Montignoso, iz u-

gledne modenske rodbine, bo-gati in mogočni signori.

Starejši del gradu je bržkone še iz štirinajstega stoletja; dru-go so prizidavali do konca šest-najstega stoletja, ko se je pri-petila tista tragična zgodba, ki je do temelja pretresla slavo starega gradu in rodbine Monti-gnoso.

(Dalje sledi.)

NAZNANILO VSEM VLAGATELJEM
CUSTODIAN DENARNEGA ZAVODA

Mi imamo tu zopet resnično ugodnost v pohištvu. Naj-več za vašo bančno knjižico v zameno za novo pohištvo.

PERUSEK FURNITURE

809 East 152nd St. — MULberry 9211

Odprto vsak ponedeljek, četrtek in soboto večer

Za boljše vrednosti v pohištvo obiščite Perusek's

POZIV NA DELNIŠKO SEJO

V četrtek, 9. januarja, 1941, ob 8. uri zvečer se prične delniška seja Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Zborovanje se završi v avditoriju S. N. D.

Janko N. Rogelj, predsednik SND

ANTON KOROŠEC

BONDED WINERY

6629 ST. CLAIR AVE.

Pri nas dobite vsakovrstno domače, pristno vino na kozarce ali na galone. Se priporočamo za obisk.

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite HENDERSON 5311 — HENDERSON 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

KOLIKO STORITE ZA
CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnštvu, ki bo radi volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____

NASLOV: _____

Zastopnik: _____

Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

HAIR-BREADTH HARRY

Zedinjene države in "novi red" fašističnega imperijalizma

Znani ameriški publicist Walter Lippman je napisal zanimiv članek o "novem redu na svetu," ki se glasi:

Princ Konoye je samo eden izmed mnogih, ki prihajajo na dan s sugestijami, da bi se svet dalo dobičkonosno razdeliti, ako bi osiše prevzelo Evropo in Afriko, ako bi Japonska prevzela Azijo, in ako bi Zed. države prevzele zapadno poloblo. Sugestija je našla ugoden odziv tudi v gotovih krogih tukaj, in sicer se to utemeljuje na ta način, da se smernice osiše in Japonske v njihovih sferah v bistvu ne razlikuje od našega lastnega stališča pod Monroeovo doktrino.

Princ Konoye in njegovi prijatelji v Berlinu in Rimu pa se zelo motijo. Med Monroeovo doktrino in takozvanimi "novimi redi" v Aziji ali Evropi ni nobene podobnosti. Monroeova doktrina je dejansko popolno nasprotje tem redom; ona temelji na določeno drugačnem pojmu, kar se tiče pravic posameznikom pravic narodov, in pa vitalnih interesov velikih sil na pram šibkejšim sosedom. Tako načelno kot s par redkimi izjemami tudi v praksi je Monroeova doktrina anti-imperijalistična doktrina. Njen smoter je, zavirati imperijalistično tekmovalnost in ekspanzijo; ona gre za tem, da se ohrani in pospeši ter je dejansko ohranila in pospeševala neodvisnost malih narodov, njih napredek in samovlado.

Novi red v Aziji in Evropi pa temelji na imperijalističnem podjarmljenju takega obsega kot ga civiliziran svet že mnogo stoletij ne pomi. Torej ni nobene podlage za sugestijo, da je razmerje Zed. držav napram njihovim sosednjim republikam le malo podobno razmerju, ki

ga Nemčija, Italija in Japonska zavzemata napram njihovim sosedem.

To lahko trdimo brez vsakega svetohlinstva na naši strani. Kajti medtem ko je resnica, da smo prišli v posest ozemlja s silo in da smo ob raznih prilikah v preteklosti z orožjem posegli v zadeve drugih dežel, pa je tu zgodovina več kot sto let, ki dokazuje, da je ta polobla, ki je bila nekoč kolonija Evrope, dom več kot dvajsetih neodvisnih državnih tvor. Naša preteklost je daleč od popolnosti. Tudi nas je včasih okužil imperijalistični bacil, ampak mi smo to slej kot prej smatrali za okuženje, kot nekaj sramotnega, kar se mora razkrinkati in uničiti. Se nikoli ni ameriški narod kot celota podlegel imperijalizmu niti se pohlepni elementom v njegovi sredi in posrečilo prepričati večine, da je naša misija, zavladati nad tujimi narodi.

Trditve osiše, da predstavljajo narod gospodarjev, je trditve, katero je ameriško ljudstvo vselej zavrnilo, kadar so prišli na dan z njo žingistični elementi. Imeli smo priliko biti imperijalistični in izkoriščati šibkejšo sosedo, ampak vselej smo se premislili, ker ameriška demokracija neče in ne more vladati nad tujimi ljudstvi.

Lahko s tudi reče brez pretirane samohvale, da mi bolj ravnamo z našimi sosedmi kot pa osiše in Japonska ravna z njihovimi sosedmi. To tudi lahko dokazemo. Vsi narodi, ki se nahajajo v območju osiše, se tresajo pred njegovo močjo, kar se naši sosedje boje, ni naša moč, temveč pomanjkanje naše moči in pa obotavljanje in razdvojenost naše moči. S ponosom lahko rečemo, da se nikjer na svetu

slabotni ne boje naše moči. Baš nasprotno: kjerkoli so ljudje še svobodni, in tudi med podjarmljenimi narodi, se glas o naši rastoči moči sprejema z veseljem in dokazuje, da se začnemo jasneje razumeti položaj, se sprejema s najglobljimi občutki.

Mi vemo in drugi vedo, da pritožba, ki se čuje med našimi sosedmi in svobodnimi narodi, ni, da posedamo moč in da jo zlorablamo, temveč, da imamo moč, da pa je ne rabimo. To je spridevalo, ki ga lahko predložimo pred tribunal zgodovine kot dokaz, da red, ki ga mi zastopamo, je nekaj povsem drugega kot "novi red," katerega skušata uvesti Hitler in Mussolini v Evropi, Japonska pa v Aziji.

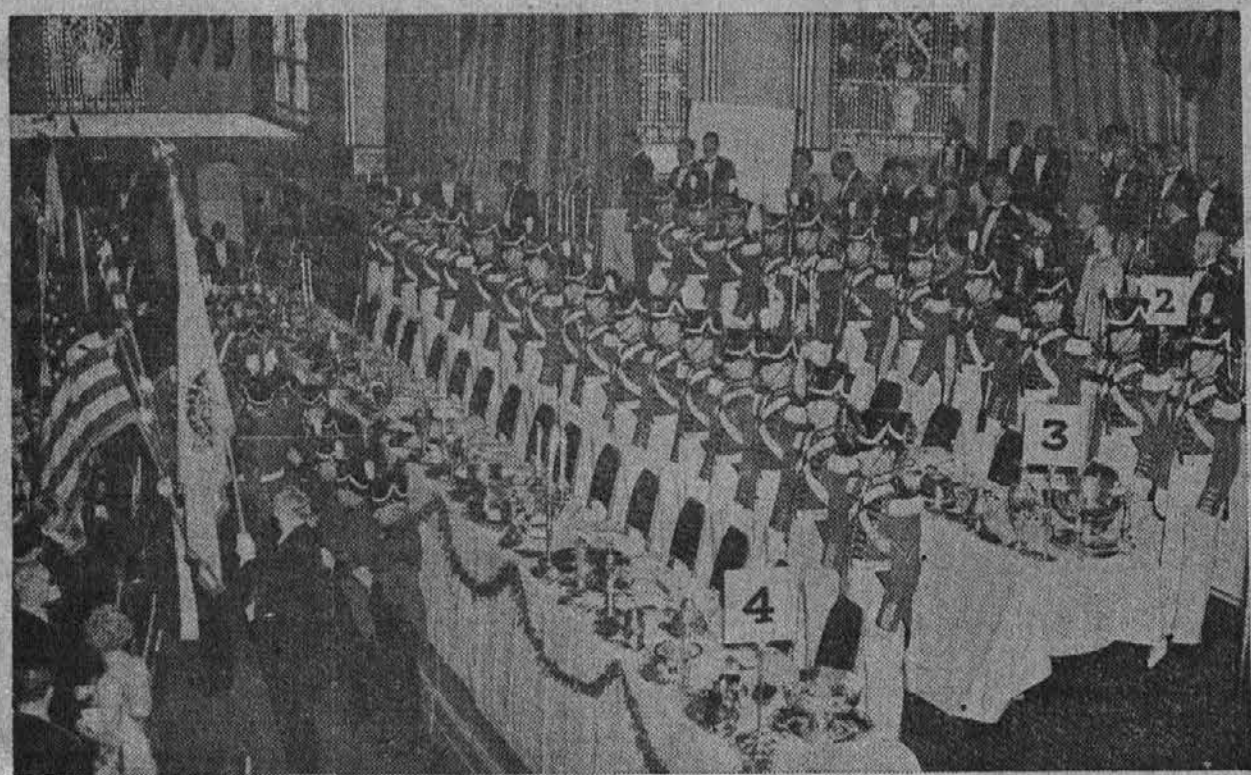
"Napredek"

Bombel!

Na sliki vidimo angleške gasilce, ki gase požar v zgodovinski St. James cerkvi, zadeti po bombah nemških letalcev.

Častniki trdnjavskega topništva

Na sliki so častniki trdnjavskega topništva, zbrani v nekem hotelu v New Yorku, kjer jim je bila prirejena odhodnica, preden so odpotovali na svoje postojanke.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM ...

'Enakopravnosti'

Društveni KOLEDAR

JANUARY

1. januarja, sredo. — Novo leto. Maccabees Red Jackets, priredijo plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
4. januarja, sobota. — Društvo "Napredne Slovenke", št. 137 S. N. P. J., priredijo veliko plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
4. januarja, v soboto. — Rupert Kadets priredijo ples v Slov. druš. domu na Recher Ave.
4. januarja, sobota. — 23rd Ward Civic klub priredi ples v Twilight Ball Room
11. januarja, sobota. — Društvo "Danica", št. 11 S. D. Z. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
11. januarja, sobota. — Društvo Zumberak, HBZ priredi ples v Twilight Ball Room.
11. januarja, sobota. — Društvo "Brooklynski Slovenci", št. 48 S. D. Z. priredi ples v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
12. januarja, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi igro in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
12. januarja, nedelja. — Skupna prireditev in veselica Slovenske moške zveze v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
18. januarja, sobota. — Klub Jolly Jesters priredi ples v Twilight Ball Room.
18. januarja, sobota. — St. Vitus Boosters klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
19. januarja, nedelja. — Dram. zbor "Ivan Cankar". Predstava in plesna veselica v avditoriju SND.

25. januarja, sobota. — Sam. pevski zbor "Zarja" — Glasbena Matica — Plesna veselica v SND.
25. januarja, sobota. — Pevski zbor Adria priredi plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
25. januarja, sobota. — Amigos klub priredi ples v Twilight Ball Room.
26. aprila, sobota. — Klub Jolly Fishermen priredijo plesno veselico v Twilight Ball Room.

FEBRUARY

1. februarja, sobota. — Društvo "Delavec", št. 257 S. N. P. J. priredi Maškeračno veselico v Jugoslovanskem delavskem narodnem domu, W. 130th St. in McGowan Ave. v West Parku.
1. februarja, sobota. — Društvo France Prešeren, št. 17 S. D. Z. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
8. februarja, sobota. — Wrong klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
9. februarja, nedelja. — Slov. nar. čitalnica. Proslava 35-letnice v avditoriju Slov. narodnega doma na St. Clair Ave.
15. februarja, sobota. — Sunny Ray Orkester. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
15. februarja, v soboto. — društvo "Soča", št. 26 SDZ priredi veselico v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
15. februarja, sobota. — Ples priredijo klub Golden Blue-ettes v Slovenskem domu na Holmes Ave.
16. februarja, nedelja. — Mlad. pev. zbor "Slavčki", priredi koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Pohod nacistov v Rumunijo

Na sliki vidimo motorizirano nemško armado, ki prihaja po nekem bulvardu v Bukarešto, glavno mesto Rumunije, v kateri se zdaj že 600,000 Nemcev.

Bombe v poslanski zbornici

Na sliki je videti prizor v angleški zbornici poslancev, ki so jo poškodovale bombe nemških letalcev.

22. februarja, sobota. — Skupna društva fare sv. Vida. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
22. februarja, sobota. — Ženski klub Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi Maškeračno veselico.
23. februarja, nedelja. — Dram. zbor "Ivan Cankar". Predstava in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
30. marca, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" priredi koncert in ples v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

JUNE

29. junija, nedelja. — Progr. sične Slovenke, krožek št. priredijo Ljubljanski Velesjem na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

MARCH

2. marca, nedelja. — Koncert in ples, priredi John Lube v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
2. marca, nedelja. — SDD Čitalnica. Prireditev s programom in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
9. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi igro in ples v Sloven-

Naprodaj

Proda se dobro obstoječa mesnica v dobri slovenski selbini, ker prične lastni drug vrste trgovino. Za več pojasn vprašajte pri Collinwood Real Co., 15813 Waterloo Rd.

Ali je to delo sabotaže?

Vagon na levi, ki je označen z belim pravokotom, je napravljen z dinamitom. Vlak, kateremu je bil pripet omenjeni vagon, je skočil s tira v Trentonu, N. J. Dinamit, ki je bil v vagonu, se ni eksplodiral.

Bančni uradi v vseh delih Clevelanda in okolice

SKRAJŠANO POROČILO STANJA 31. DECEMBRA, 1940

PREMOŽENJE

Gotovina na roki in v drugih bankah	\$209,112,381.93
Vladne obligacije Zedinjenih držav direktno in popolnoma jamčene	99,335,420.71
Državni, municipalni in drugi bondi ter investicije, všteti delnice v Federal Reserve banki odšteti rezerv	7,333,453.18
Posojila, odbitki in predujemi odšteti rezerv	147,149,894.96
Bančno posloplje (všteti investicije in drugo imovino indirektno zaznamovano kot bančno posloplje)	6,211,088.11
Druga zemljišča (všteti investicije in drugo imovino indirektno zaznamovano kot zemljišča) odšteti rezerv	4,767,334.25
Druga posestva	1,729,179.44
Obveznosti klientov na sprejetja izposlovanja na tej banki	141,507.30
Skupaj	\$475,780,259.88

OBVEZNOSTI

Delniške note (podrejene vlogam in drugim obveznostim)	13,000,000.00
Delniški kapital	13,800,000.00
Prebitek in nerazdeljen dobiček	6,121,115.15
Rezerva za nujne plačitve	751,826.63
Fond za plačitve kapitalne note in obroke do 1. feb. 1941	596,602.25
VLOGE	
Na zahtevo	\$223,638,293.81
Na časovna odplačila	185,352,386.11
Estates Trust Dept. (Preferred)	16,964,944.21
Corporate Trust Department (Preferred)	11,003,720.18
Nabrani davek, obroki, itd.	1,555,769.98
Druge obveznosti	2,854,094.26
Sprejetja in kreditna pisma, izposlovanja na za klijente	141,507.30
Skupaj	\$475,780,259.88

Obveznosti Zedinjenim državam in druga imovina v svoti \$17,076,712.97 je podana da se dobi javne fondne in trust vloge in za druge namene ki jih zahteva ali dovoljuje postava.

Člani Federal rezervnega Sistema.
Člani Cleveland Clearing House Association

Članica Federal Deposit Insurance Corporation